

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

Nr 18.

Stockholm den 6 Maj 1909.

2:a årg.

Prenumerationspris: 1/4 år .. kr. 4: 50 1/2 år .. kr. 2: 50 3/4 .. " .. 3: 50 1/4 .. " .. 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorter som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bok- handel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgifvare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: Kl. 11—12. — Sthlm 1909. F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 % 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
--	---	--	--	---

Anna Rylander.



Det har varit med dämpade röster, ofta i hviskande samtal, namnet här ofvan nämnts i kamratkretsen det sista året. Man har alltid, nästan instinktivt, känt att en annan än de talande, en osynlig, varit närvarande: döden. Det dröjde länge innan någon högt ville utsäga sina tankar; man fann det nästan förolämpande mot henne, som så outsägligt älskade lifvet med dess växling af strid och glädje, segrar och nederlag. Och så vandrade man dag för dag med sin egen lilla blomma — eller en stor dekoration från många — till hennes sjukbädd för att själf finna råd och hjälp eller intala henne hopp och mod. Men döden smög allt närmare; ingen jordisk vänskap



mäktade hindra hans verk. I den tidiga sabbatsmorgonen den 25 april ingick hon i den eviga hvilan, hon, hvars hela lif varit en sammanhängande arbetsdag, fylld af ädla sträfanden likaväl som af förtärande strider.

Anna Rylanders namn har under många år klingat som en stridslur i Sveriges folkskollärarekår. Själf utrustad med styrka och mod i sällsynt grad skydde hon ej kampen; den var snarare hennes rätta element. Liksom så många andra lärarinnor ifrade hon varmt för kvinnans frigörelse och likställighet med mannen; i uppfostrarens kall, där kvinnan genom hela sin naturliga begåfning måste äga företräde framför mannen, blir ju den gängse värdesätt-

Promenaddräkter och Kappor

Vid behof af dessa artiklar rekommendera vi en mycket god mellangre af 1:ma svenska och engelska tyger, solidt svenskt arbete efter bästa utländska modeller. OBS! Med detta goda fabriks prisbillighet finnes ingen konkurrens.

GUSTAF HOLMBLOMS KAPPAFFÄR, NORMALMSTORG

L. Dr. C. M. ...

ningen om möjligt ännu meningslösare än på andra verksamhetsområden. För Anna Rylander, som i sin lifsgärning ägde och utvecklade femmannakraft och som så ofta i samarbete med männen ägde tillfälle till nyttiga jämförelser, blef orättvisan i det nuvarande systemet slutligen ett aldrig upphörande kval. Med snart sagdt öfvermännisklig energi kämpade hon under de två löneregleringarna det sista årtiondet för bättre löner och rättvisare befordringsförhållanden. Och hon utlämnade osjälfviskt sin egen person till hån och klander, ja, stundom rent af begäber; förtviflad — ehuru aldrig verkligt misströstande — då hon såg, att hennes bästa sträfvande misstyddes och underskattades, t. o. m. af dem, för hvilka hon så uppoffrande gaf ut sin tid och kraft, fortsatte hon dock striden så länge en skymt af hopp ännu kunde skönjas. Hvem af oss, som älskade henne och stodo henne nära, skall någonsin glömma den förtärande smärta, som präglade hela hennes väsen, då riksdagen först, och sedan stadsfullmäktige, med nästan förkrossande kraft fastslagit den oerhörda löneskillnaden mellan man och kvinna i svenska folkskolans tjänst? Den som skrifver dessa ord mötte henne dagen efter stadsfullmäktigesammanträdet — i slutet af dec. 1906 — det aldrig förgättna. Hon syntes ha åldrats tio år på ett dygn, hade synbarligen fallit samman som under ett förfärligt slag. Själ upprifven till det yttersta genom det förlamande nederlaget, kunde jag endast gråtande smeka hennes hand. Då brast hon ut under bittra tårar: »Ja ser du, det är inte pengarna, fast jag nog såväl som de andra behöfver dem, men att» — och här nämnde hon ett par namn — »mina gamla vänner, som jag beundrat och hållit af sedan ungdomen, kunde så handla mot oss stackars lärarinnor! Jag kommer inte öfver det». Och hon fick rätt. Från den dagen var hon som en annan människa. Det kom något bittert, lidande öfver hennes person. Jag fruktar, att om fröet till dödssjukdomen fanns redan då, som väl är troligt, fick det en god hjälp till utveckling i hennes djupa nedslagenhet. — Ingen må dock tänka, att hon nu lämnade fältet öppet åt motståndarna. Tvärtom. Med största ihärdighet började hon arbeta för sammanslutning bland lärarinnorna i landet; hon insåg nämligen, att endast i enig samverkan ligger en arbetskärs styrka. Sveriges Folkskolelärarinneförbund blef en frukt af hennes sträfvan i detta syfte. Stockholms Folkskolelärarinnors Diskussionsklubb blef en annan. Själ var hon vid sin död ordförande i båda dessa sammanslutningar, och en oberäknelig förlust ha de nu lidit. Alla ha med en mun erkänt det. För egen del vill jag i det längsta hoppas, att nästa gång en lönerörelse kommer till stånd inom vår kår rättfärdighetstanken skall ha hunnit så långt fram i gamla Sverige, att en strid af ofvan berörda slag blir en omöjlighet, därför att den är obehöflig. »Männens renässans» förestår ju, sia profetiska röster. Komme den snart! instämmer med mig säkert mången

af Dagnys läsare. Vi kvinnor älska dock innerst friden. Men må vi ej taga den till hvilket pris den än bjuds! Stort är också, när de kvinnor, som synas mest i striden för hela sitt köns rättigheter, kunna peka på vackra insatser i det samhälleliga, fredliga arbetet. Det kunde Anna Rylander. Hon, som hänsynslöst kunde kämpa mot förtryck och orättvisor, var själf alla värnlösas bästa vän, så långt det stod i hennes makt. De stumma djuren hade i henne en varm beskyddarinna, som hvarken skydde möda eller uppoffringar för att bringa dem hjälp och uppmuntran. Ingen medalj fick hon för sina tysta, af endast hennes vänner kända bemödanden, men nog borde hon haft en med ädla stenar, ty det gick löst på stora summor om året, hennes offerande för dessa sina tysta vänner.

De fattiga, vanlottade eller sjuka barnen fingo också ett stort rum i hennes varma hjärta. Hon visade det i nära 25-årigt, aldrig tröttnande arbete i arbetsstugornas styrelse, så ock i det mycket krävande arbetet med utsändandet af feriebarn från hufvudstaden.

Hon var ständigt vaken för bristerna i vårt skolväsen, men ej på den blott klandersjukes sätt, utan såsom en, den där först af alla ville gripa sig an med att afhjälpa defekterna. Så insåg hon länge behovet af yrkesskolor; hon studerade saken i de stora kulturländerna och fordrade åter och åter att något skulle göras för idéns förverkligande här hemma. Men förgäfves. Då företog hon sig — redan mycket sjuk och svag — att med oerhörd möda upprätta Husmoderskolan vid Bränninge, hvarom förut skrifvits i denna tidning. 16 folkskoleflickor ha där under det gångna året utbildats till husmödrar under fröken Gerda Odhners ledning. In i det sista lefde hennes själ i detta med så mycken försakelse åstadkomna verk, och hon bad bevekande, med den döendes underliga, betvingande makt: »Öfvergif inte Bränninge!» Hennes vänner ha besvarat den bönen genom att vid hennes begrafning, utom eller jämte blommor, sända gåfvor till Bränninge. Den insamlingen pågår allt fort, och emottager äfven under-teknad bidrag för det ändamålet.

Mycket, mycket mera vore af intresse att upptaga ur Anna Rylanders på verksamhet och intresse så rika lif, men jag fruktar att redan ha för mycket inkräktat på Dagnys spalter. Kanske förlåtes det mig dock därför att hon var en af dem, som ifrigast verkat för att tidningen i fråga kommit till stånd. Hon hade länge insett behovet af att kvinnorna finge ett eget språkrör i pressen och satt som medarbetare i den kommitté, som blef upphof till Dagnys framträdande på världens skådebana såsom en ropandes röst — kanske icke riktigt i öknen i alla fall. Några dagar före sin död lämnade hon genom afsägelse sin plats i tidningens styrelse, från hvilken också en vacker krans sändes till hennes bår. Stort var hennes intresse för kvinnornas tidning

och hennes glädje öfver att den fått en så präktig, allvarlig hållning, värdig den stora sak den gjort till sin uppgift.

Den första maj invigdes Anna Rylanders stoff till grifftero. Stockholms folkskolelärarekår var starkt representerad vid det högtidliga ögonblicket. Bägge inspektörerna hade infunnit sig, och professor Fr. von Schéele höll själf ett varmhjärtadt tal vid grafven. Djup saknad och gripande smärta kännetecknade stämningen. Alla kände, att en gått bort, hvars plats ej lätt skulle fyllas. Frid öfver den trogna arbetaren, den redbara, hjälpsamma kamraten, den varma hjärtegodas vännen!

ALMA WIK.

Motion angående kontroll öfver programmen för biografföreställningar.

Den på senare tid i hög grad uppmärksammade frågan om biografföreställningarnas i allmänhet dåliga halt och deras på den grund skadliga inflytande på barnen har nu blifvit föremål för riksdagens behandling genom en motion af hr Sam Clason i Första kammaren angående skrifvelse till konungen i fråga om kontroll öfver programmen för biografföreställningar. I början af den utförliga motiveringen omnämner motionären det allmänna diskussionsmöte i frågan, som den 24 februari 1908 anordnades af Pedagogiska sällskapet i Stockholm, då professor B. E. Gadelius genom en insänd skrifvelse utvecklade sin åsikt om det menliga inflytande biografteatrarna kunna hafva på det uppväxande släktet och seminarieadjunkten fröken Marie Louise Gagner i ett belysande inledningsföredrag i hufvudsak framhöll samma synpunkter. Mötet beslöt då enhälligt dels att ingå med en anhållan till öfverståthållareämbetet att ämbetet måtte tillse, att *de föreskrifter, som af detsamma utfärdats för biografförevisningar, verkligen måtte iakttagas*, dels att åt Pedagogiska sällskapets styrelse uppdraga *tillsättande af en biografkommitté*, som skulle äga till uppgift att utöfva kontroll öfver efterlevandets af de för bioograferna gällande stadgar.

Efter en redogörelse för huru denna kommitté verkat, framhåller hr Clason den frivilliga kontrollens otillräcklighet samt öfvergår, efter att hafva framlagt en del moderna biografprogram, till förslag till åtgärder, hvilka skulle hafva till ändamål att *förekomma* uppförande af klandervärda nummer. Motionären påpekar därvid särskildt, att skall kontroll i sistnämnda riktning ifrågakomma, så bör den gifvetvis så anordnas, att den drabbar ej blott sådana föreställningar, dit särskilda barnbiljetter säljas, utan öfverhufvud sådana dit *barn lämnas tillträde*. Att, såsom somligstädes lär ha skett, biografägare söka undandraga sig hithörande kraf blott genom att annonsera, att "särskilda barnbiljetter säljas icke", men i stället släppa in barnen på vanliga biljetter, bör naturligtvis ej få ifrågakomma. Skall en sådan särskild kontroll af biografföreställningar för barn anordnas,

bör den dock gifvetvis icke upphäfva den eljes befintliga allmänna kontrollen af de ordinarie ordningsmyndigheterna, så att bioograferna därigenom sattes i stånd att för vuxna förevisa hvad redan nu är förbjudet.

Motionen utmynnar i följande yrkande, "att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t tackes efter verkställd utredning vidtagna åtgärder för att det må åvägabringas en före uppförandet gående kontroll af programmen för biografföreställningar, i all synnerhet sådana, till hvilka barn äga tillträde."

Bref från internationella rösträttskongressen i London.

London den 29 April 1909.

Några dagar gångna af kongressveckan, dagar af de mest skiftande intryck, särskildt beroende på de många olika former under hvilka den engelska rösträttsrörelsen framträder. Ena dagen sammanträffar man kanske med kvinnor, som främst på programmet i sin "conservative and unionist" trosbekännelse sätter en stark hår och flotta, hvilket icke hindrar, att de äro de mest intensiva suffragister, medan man åter en annan gång ser och hör representanter för den riktning, som motarbetar t. o. m. vännerna af den kvinnliga rösträtten, i fall de tillhöra regeringspartiet, kvinnor, för hvilka för närvarande ingen annan synpunkt finnes än kvinnornas egen fråga. Naturligtvis är ytterlighets-taktiken ytterst antipatisk för många, som på allt sätt taga afstånd från "suffragetterna". Andra återigen göra hvad de kunna för att betona hvad som enar, icke hvad som skiljer. Bland dessa klokt förmedlande kvinnor torde man kunna främst af alla räkna mrs Fawcett, ordf. för National Union of Women's Suffrage Societies.

Förutom hälsningstal till kongressen af Mrs Fawcett, utnämmande af en del funktionärer, fastställande af regler för förhandlingarne m. m., upptog första dagen korta anföranden af representanter för olika länders nationalförbund samt för en mängd engelska rösträttsföreningar. Karakteristisk för förhållandena och för lifaktigheten inom den engelska rösträttsrörelsen är förekomsten af författarinnornas, artisternas, skådespelerskornas och industriarbeterskornas särskilda föreningar, "Women's Liberal Federation" och "Conservative and Unionist Women's Franchise Association", för att icke tala om *männens* förening för kvinnans politiska rösträtt. Ett offentligt möte afslutade dagen, hvarvid Mrs Chapman Catt höll ett glänsande föredrag. Äfven förekommo tal af Norges officiella representant, fru Qvam, af fröken Annie Furuhielm, Finland, m. fl. Bland tisdagens föredrag var dr Gulli Petrinis om "Suffrage Work on Both Sides of the Polar Circle" synnerligen uppmärksammat och framkallade den komplimangen af ordföranden, att hon skulle finna det alldeles särskildt naturligt, om de svenska männen inom den närmaste framtiden skulle visa sig nog framsynta att införa kvinnlig rösträtt i Sverige. En lång-

varig debatt om ändring af Internationella alliansens stadgar i syfte att bereda mer än *en* rösträttsförening rätt till medlemskap i Internationella alliansen upptog en stor del af onsdagen. I den kommitté, som utarbetat förslag till lösning af denna mycket svårlösta fråga — som är synnerligen betydelsefull för länder med många föreningar — har fru Anna Wicksell varit medlem och lämnade en exposé af arbetet.

På tisdags afton ägde ett offentligt möte rum i Albert Hall, hvilket gaf ett storartadt intryck af den engelska rösträttsrörelsens omfattning, intensitet och resurser. Lokalen, som rymmer 10,000 personer, var till större delen fylld och förnämligast af kvinnor. På den rymliga plattformen, rikt dekorerad med grönt och med blommor i kongressfärgerna — rött och vitt —, befunno sig kongressens medlemmar. Solo för orgel, kortare tal af Mrs Fawcett och Mrs Chapman Catt, hvilken senare var föremål för verkliga ovationer, och in träder den stora processionen af 1,000 kvinnor, representerande ungefär 60 olika yrken — under en timmes tid hade den tågat genom flera af Londons gator. Bondkvinnor, biodlare, trädgårdsmästare, cigarrarbeterskor, restauranguppasserskor, målarinnor, skulptriser, brodöser, fotografer, sömmerskor, modister, väfverskor, hattarbeterskor, typografer, journalister, författarinnor, sångerskor, skådespelerskor, sjuksköterskor, kvinnliga läkare, lärarinnor m. fl. m. fl. In komma de genom fem olika ingångar, med prunkande standar och bärande högt öfver hufvudena emblem af sina yrken, doktorerna i skarlakansröda eller svarta kappor med fyrkantiga doktorshattar och eskulapistafvar i händerna, trädgårdsmästarna med blommor och grönsaker o. s. v., bildande tillsammans en tafla, prunkande, färgrik och imponerande — och mycket ovanlig för svenska ögon, som icke äro bortskämda med dramatiska effekter i samband med den kvinnliga rösträttsrörelsen. Rösträttssånger, föredrag af parlamentsledamoten Mr Ramsay Mac Donald, Dr Anna Shaw m. fl. utfyllde aftonen, hvilken borde ingifvit professor Sam Clason, ifall han varit närvarande, obehagliga tvifvel i hans ljufva tro på den utländska rösträttsrörelsens aftagande.

Onsdag afton ägde en diner rum i Prince's Restaurant, hvartill Mrs Fawcett och National Union utfärdat inbjudning till öfver 300 gäster. Vid 25 smärre bord, vid hvilka tvänne engelska damer presiderade som värdinnor, intogs middagen. Öfverallt blommor i rött och vitt, damer i grande toilette blixtrande af juveler, omväxlande med enkla, allvarligt klädda rösträttskvinnor — "vi ha slutat med att skaffa oss fina klänningar för att istället gifva våra pengar till rösträtten" — sade värdinnan vid mitt bord, miss Ford. Där ser man den rika damen miss Ashton, som gjort sig af med sitt stora hus af samma skäl. Där lady Grave, som lär ha varit en af Englands största skönheter och ännu är mycket vacker, där lady Mc Laren, som i en bok sammanfattat kvinnornas önskemål: "The Women's Charter of Rights & Liberties", hvilken utdelats till de utländska delegerade vid kongressen. Men hvem är denna mycket gamla dam? Miss Emily Davis, som jämte mrs Garret Anderson föranstaltat den första rösträttspetitionen. För öfrigt öfverallt unga, vackra damer med denna prägel af "refinement",

som är särskildt utmärkande för den anglosaxiska rasen. Ett vaxkabinett, förevisadt af författarinnan och skådespelerskan Cecily Hamilton, hvilken presenterade sig som antisuffragist och mycket effektivt gaf dramatiskt lif åt de svaga punkterna i dessas program, gjorde stormande lycka. God musik utfördes, hvarefter den vackra festen var slut.

I afton äro utländskorna inbjudna till ännu ett stort möte i Albert Hall, denna gång anordnad af suffragetterna. Gästfriheten är utomordentlig, inbjudningar till både klubbar och enskilda förekomma i stort antal och dagligen äro exkursioner anordnade för dem som ha tid och tillfälle därtill.

ANNA KLEMAN.

Hvarför ha de religiöst intresserade kvinnorna hittills så litet slutit sig till rösträttsrörelsen, och hvad vore önskligt?

Plats har begärts för nedanstående, ett inledningsföredrag till en diskussion som nyligen hållits i Gefle F. K. P. R.

Inskränkande frågan till att åsyfta de kristligt sinnade kvinnorna torde jag för att svara komma sanningen närmast, när jag säger, att orsakerna ligga framför allt på det *religiösa* och *etiska* lifvets områden. Därmed vill jag icke neka, att bristande kunskap om hvad det verkligen gäller i den s. k. kvinnosaksrörelsen samt rent konventionella och ännu tarfligare hänsyn spela in hos en och annan individ äfven bland de kristligt sinnade kvinnorna, men många bindas ännu af samvetsbetänkligheter.

Ända in i våra dagar bibehåller sig vidsträckt och segt den gamla misstolkningen af aposteln Paulus', som man menar, inlägg i hvad modernt språk kallar kvinnofrågan. Man tillämpar alltfört utan hänsyn till den historiska samfundsutvecklingen okritiskt på kvinnan i *allmänhet* och i alla tider de yttranden aposteln på grund af den tidens samfundsförhållanden och därmed sammanhängande låga kvinnobildning fann sig föranlåten säga till några lifliga grekiska kvinnor, då dessa, gripna af förkunnelsen om Kristus-trons frigörande och på det *inre* lifvet helt och hållet riktade makt, genast och oförmedladt ville afkasta några af de besvärliga yttre band, dem *sedem* med religiös myndighet hade lagt på deras offentliga uppträdande.

Vi känna alla hvad makt en genom generationer infödd religiös åskådning har öfver hjärta och sinnen. Vi veta huru stor och genomgripande andlig upplysning och utveckling det kräfvades, innan det djupaste hos människan verkligen frigöres. Och för en kristen är det icke rådligt att göra våld på sitt samvete. Det kan kosta delaktigheten i Kristus. Många, många kristna kvinnor äro ännu verkligen bundna i sina samveten af häfdvunnen uppfattning i fråga om hvaruti åtskillnaden mellan mannen och kvinnan består och i hvilka former denna åtskillnad måste taga sig uttryck uti det offentliga lifvet, såsom vore dessa en gång för alla af Gud bestämda. Men så länge detta är fallet, blir den s. k. kvinnofrågan i våra dagar för dem ett reli-

giöst spörsmål, som hvarken kan eller bör lösas utan genom sann upplysning och evangelisk frigörelse.

Jag uttalar dock min vissa förhoppning därom att i den mån dessa kvinnor äro sanningskära och redligt försöka fatta vår tids påträngande samfundsfrågor samt sina egna förpliktelser i lösandet af desamma, de skola förr eller senare sluta sig till vår sak och drifna af "Kristi kärlek" offra många af sina forna kära föreställningar och det bekväma oansvarighetslif dessa skänkt samt visa öppet och oförfärdt, att tron på Kristus är en makt äfven för detta lifvet och hindrar icke dem att just såsom kristna vara verkamma uti de former samfundslifvets historiska utveckling skapar i de skilda tidsskedena.

Hos en icke ringa del af de kvinnor, som hålla sig på afstånd från kvinnorösträttsaken, ligga dock skälen öfvervägande på det *etiska* lifvets område.

Man tror sig se ett visst samband mellan denna och en kulturströmning, som lösgjort sig eller gör anspråk på att ha lösgjort sig från kristendomen såsom kulturbärande makt. Hvad är då naturligare än att de, som hålla på kristendomen såsom högsta religiösa och sedliga kraften i såväl den enskildes som folkens framåtskridande mot sann lycka och trefnad, draga sig för en rörelse, som tyckes dem ha kommit i händer, hvilkas oförtydbara stäfvanden äro att utnyttja den för sina *mot* kristendomen och det på dess grundvalar upprättade samhället?

Vi kunna ej blunda för att hos många af de kunskapsbildade och med skärpta intelligenskrafter utrustade kvinnor, som trädt fram såsom ledande i skrift och tal, möter oss en tendens vittnande om huru de icke förmått stå emot den ande, som klippt vingarna mot högre rymder och i stället hänvisar den moderna människan att besinningslöst gifva sig åt en kulturriktning, som visserligen lofvar bereda henne medel och frihet till att *njuta*, "lefva lifvet fullt" — men lämnar henne redlös mot den outgrundliga tomhetskänslan i själens innersta, som förr eller senare inställer sig och från hvilken den icke kan rädda.

Jag vill gifva ett mycket talande exempel. Följande i rim satta stämningsbit utgifves för att vara "bästa uttryck" för hvad en modern kulturmänniska känner efter att ha njutit all den lifvets lycka, som rikedom och ett estetiseradt lif skänkt:

Kom vänner, låt oss sätta
oss ned på landet i lugn
och vakta vår kakelugn!
Ett bättre lif efter detta
törs ingen mera tro,
och därför låt oss bo
i fröjd med våra kära.
Det stora mörkret är nära!

Då man ser sådant och hör huru kvinnor med uppodlad tankelif så lätt falla för en ytlig materialistisk världsåskådning och fångas af en kulturströmning med flack syn på hvad i lifvet skänker verklig lycka och glädje — då ligger den frestelsen nära att tro på det mycket omdebatterade påståendet, att kvinnan är intellektuellt undermålig, och därmed inställer sig tviflet, huruvida kvinnan skall komma att göra en god eller skadlig insats, när hon en gång släppes fram i det offentliga lifvet.

Litet emellan bevittna vi, huru icke få af våra litterärt eller akademiskt bildade kvinnor i skrift, i tal, i lif ställa sig i tjänst hos den tidens ande, som är verksam att hos vårt folk och i all synnerhet hos ungdomen utplåna syndbegreppet, omvandla våra betydelsefullaste sedliga värden, borttaga äktenskapets och hemmets helgd, m. m. m.

Man må icke undra att kristligt moraliska kvinnor, sårade i sitt innersta af dessa sorgliga företeelser i den s. k. upplysta kvinnovärlden, draga sig tillbaka samt försöka att hejda den svindlande farten mot den tidpunkt, då kvinnan skulle helt frigöras för att med sin medfödda intensitet fullborda det påbörjade förstörelseverket i vårt folks religiösa och moraliska lif.

Lyckligtvis räddar oss kristendomen — ja, just den utdömda kristendomen — i det att den äfven i detta läge gifver oss rätta synen, gör framtidsutsikten ljus och fördrifver pessimismens tryckande dimmor.

Kristus har tändt en eid på jorden. Den elden utsläcks icke, huru än tidens strömmar bullra och fräsa. Men han har lämnat åt oss, som bekänna hans namn i världen och tro på ej allenast "ett bättre lif efter detta" utan äfven på ett Guds rike redan nu, att skaffa bränsle. Och bränslet skall vara att vi, som aposteln Paulus uppmanar, "fram-bära våra kroppar" — vårt lif i tiden — "till ett offer, som är lofvande, heligt och Gud behagligt, vår förnuftiga gudstjänst." Förnuftig gudstjänst — Gud och människan värdigt — blir det att vi sätta in oss uti att tjäna i det jordiska samhället, bidra till att göra våra medmänniskors lif bättre, bortskaffa fördärfvande seder och lagar och därigenom hjälpa till att rätt och rättfärdighet måtte komma till större herravälde emellan människorna.

Hittills har dock kvinnan varit socialt och politiskt bunden och därför endast på ett oansvarigt sätt gjort sina insatser. Men ett *oansvarigt* inflytande utvecklar icke människans ädlaste och bästa krafter, förlänar dem icke heller flykt och spänstighet. Det synes som förestode det nu ett betydelsefullt utvecklingsskede i folkens samlif. Alla tecken tyda hän mot ett *rättfärdighetens* ingripande, ett *jättetag* till omplacering af maktens tyngdpunkt inom folklagren, dit ock kvinnans sociala och politiska frigörelse helt visst hör. Djupgående omdaningar förestå, organisationer skolas, som för långliga tider komma att reglera folkens och den enskildes lif. — Skola vi, kristna kvinnor, därvid hålla oss undan, bara stå och se på och lämna verket i mer eller mindre antikristiska händer!? O nej! Bereder historiens herre kvinnan rum i de rådplägendes församling, kallar han henne fram till aktivt och ansvarigt deltagande i det nya omdaningsverket — ja, då påropar han i första rummet de af Kristi ande besjälade kvinnorna att komma och vara med och det *från början*.

Det har alltid visat sig vara en dålig taktik att dröjande försöka hålla tillbaka ett verk, som måste fram. Under tiden gripa farliga krafter ledningen och föra verket in i riktningar, ur hvilka det kommer att kosta obeskrifliga ansträngningar att föra det till rätta. Kvinnoaksrörelsen i vår tid saknar ej stoff för allvarlig eftertanke i detta hänseende.

DRICK CIDRIL! AKTIEBOLAGET CIDRIL
— I GEFLE —

Bästa alkoholfria äppledryck. — Absolut ren naturprodukt. Telegramadr. "CIDRIL". Tel. 1899, 1898

Just till mina meningsfränder, till alla dem, som hålla på kristen tro och kristen moral, vill jag varmt och lifligt utropa: blif inte borta, dröj icke med att tränga in i förståendet af tidsrörelserna på det sociala och politiska lifvets områden och kom och ställ eder med i arbetsledet.

Våra barn såväl som kommande slakten skola tacka oss, om vi vågat något för att Guds rike måtte på allt sätt få göra sig gällande och gjuta sina friska källsprång in i de blifvande samhällsformerna.

KAROLINA SJÄLANDER.

Inför världsfredskongressen i Stockholm 1909.

Behovet af internationell samverkan, som i våra dagar gör sig gällande på allt flera arbetsområden, framträdde naturligtvis redan tidigt med särskild styrka inom fredsarbetet. Fredsrörelsens mål berör ju internationella förhållanden, och dess arbetsmetoders effektivitet står i ett bestämdt förhållande till deras samtidiga och likartade tillämpning i olika land. Ingenting är då naturligare än att hela fredsrörelsen blifvit internationellt organiserad och att dess anhängare ifrigt söka tillfälle till personlig kontakt och gemensamma rådslag om de gemensamma intressena. Ett sådant tillfälle erbjuda som bekant de stora världsfredskongresserna, hvilka årligen anordnas på olika platser i Europa eller i Amerika.

Från en ganska anspråklös början — den första världsfredskongressen hölls under Fr. Passys presidium i Paris 1889 — ha dessa kongresser sedermera utvecklats sig till att bli ett allt verksammare medel till fredssakens främjande. I mångt och mycket kunna de sägas hafva gifvit riktlinjerna för det praktiska fredsarbetet; under diskussionerna där har också fredsvännernas ställning till alla de olika problem, som sammanhånga med fredsfrågan, vunnit allt större klarhet och tagit sig uttryck i fast formade resolutioner. Men utom sin stora uppgift att för fredsvännerna själfva bereda förmånen af vidgade insikter, nya impulser och ökade möjligheter till samverkan, så erbjuda fredskongresserna det bästa tillfälle att vinna de stora utomstående massornas uppmärksamhet och intresse för fredsarbetet. Medan de tidigaste kongresserna förlöpte tämligen obemärkt för andra än de närmast intresserade kretsarna, så ha de senaste däremot kunnat betecknas såsom verkligt imponerande tilldragelser, som i synnerligen hög grad kring sig samlat det allmänna intresset å de platser, där de ägt rum. De storartade propagandamöten af olika karaktär, som plåga förekomma i samband med världsfredskongresserna och vid hvilka de mest framstående personer inom fredsrörelsen i olika land plåga medverka, bidraga naturligtvis också i hög grad att främja förståelsen och intresset för fredsarbetet.

Den sista af dessa kongresser ägde som bekant rum i London förliden sommar, och den betydelse, som där tillmättes densamma, framgår bäst af det mottagande den fick röna inom olika kretsar och från olika samhällslager. Från statsmakternas sida fick kongressen mottaga de tydligaste bevis på välvilja. Vid den audiens, i hvilken konung Edvard och hans drottning mottogo särskilda deputerade från kongressen, uttalade konungen på det mest oförbehållsamma sätt sin uppskattning af fredssträfvandet.

Vid ett af de stora offentliga mötena — besökt af öfver 5,000 personer — uppträdde en af regeringens mest bemärkta medlemmar, finansministern Lloyd-George, såsom hufvudtalare och utvecklade i ett timplångt anförande sina alltigenom fredsvänliga synpunkter. Det hjärtliga förhållande, i hvilket det officiella Englands högsta representanter trädde till kongressen, fick ytterligare ett påtagligt uttryck i den bankett, till hvilken kongressen inbjöds af regeringen, och i det tal, hvarmed den där hälsades af regeringens chef Mr Asquith.

Sambandet mellan de religiösa sträfvandena och fredsrörelsen — som i England alltid varit mera direkt än i andra länder — fick en mycket fyllig betoning genom de kyrkliga myndigheternas uppträdande. Kongressen inleddes genom en högtidlig fredspredikan i Westminster Abbey af biskopen af Carlisle, och under presidium af samma prelat diskuterade följande dag 200 kyrkliga delegerade frågan om "kristendomens förhållande till den internationella freden". Tre biskopar, representerande den anglikanska kyrkan i tre världsdelar, infunno sig personligen för att bringa dess hälsning till kongressen, och i de katolska kyrkorna hade påfven särskildt förordnat om att förböner skulle hållas för ett lyckligt resultat af kongressen.

Från arbetarevärlden, som länge förhållit sig reserverad till de hufvudsakligen från "borgerliga" kretsar rekryterade fredskongresserna, fick Londonkongressen äfven röna stark tillslutning. Från Frankrike, England och Italien hade infunnit sig ombud, representerande tillsammans miljoner arbetarröster, och en af de ståtligaste i samband med kongressen vidtagna anordningarna blef en storartad fredsdemonstration i det fria kring Nelsonpelaren å Trafalgar Square, i hvilken deltog 10,000 organiserade arbetare, som sålunda gäfvu uttryck åt sin anslutning till fredsrörelsens grundsatser.

De grupper man särskildt sökte nå utanför kongressens deltagare voro ungdomen och lärarna. De senare samlades vid ett diskussionsmöte, där man särskildt sysselsatte sig med metoderna att genom uppfostran och undervisning främja fredstanken. Vid det stora ungdomsmöte i Queens Hall, som ingick i kongressens program, fick man särskildt tillfälle att lära känna och se i praktisk verksamhet de ungdomsorganisationer, som under namn af "Life-Brigades" ha till syfte att inrikta ungdomens mod och offervillighet på konsten att rädda lif i stället för på konsten att tillintetgöra dem.

All den vänlighet och gästfrihet af många slag som

visades kongressens deltagare bar i sin mån vittne om att intresset för densamma nått de vidaste kretsar. Med ett ord, Londonkongressen gaf sina 600 deltagare, samlade ur 25 olika nationer och representerande omkring 250 olika fredsorganisationer, tydliga vittnesbörd om att fredssträfvandet — från att länge ha förhånats som en opraktisk utopi — börjar vinna erkännande såsom ett af vår tids mest betydelsefulla kultursträfvanden med fasta rötter i verklighetens grund och med tacksamma uppgifter i praktisk nutidspolitik.

Den inbjudning att förlägga nästa världsfredskongress till Stockholm, som i London framfördes från Sveriges freds-föreningars samarbetskommitté, hälsades där med lifligt bifall. Från olika håll har det också försports, att utlandets fredsvänner med intresse motse detta tillfälle att lära känna vårt land och folk. Att fredskongressen i Stockholm måtte komma att värdigt ställa sig vid sidan af sina föregångare är nu det närmaste målet för alla svenska fredsvänners önskan och sträfvanden.

De åtgärder som hittills vidtagits för att trygga detta mål ha utgått från Sveriges fredskommitté, och de ha äsyftat dels att säkerställa kongressens ekonomi, dels att förvärfva lämpliga krafter för det lokala organisationsarbetet. Med afseende på den ekonomiska frågan har ett värdefullt stöd vunnits från regering och riksdag, i det att ett statsanslag å 10,000 kr. beviljats för kongressen. Äfven har en i Stockholms stadsfullmäktige väckt motion om ett anslag å 3,000 kr. vunnit bifall och således äfven ett anse- ligt bidrag erhållits af Stockholms stad. Emellertid är det af stor vikt att äfven de olika fredsorganisationerna och de förmögnare enskilda fredsvännerna göra allt hvad i deras förmåga står för att ekonomiskt stödja kongressen, för hvars värdiga förlopp ej obetydliga summor ytterligare erfordras.

Kongressens anordnande hvilar delvis på fredsbyrån i Bern, som uppgör dagordningen för densamma och ut-sänder meddelanden till alla fredsorganisationer i den mån förberedelserna fortskrida. Alla lokala anordningar äro däremot anförtrödda åt en lokal organisationskommitté, hvilken dessutom ensam har att ombesörja alla de propa-gandamöten och öfriga åtgärder i samband med kongres-sen, som visat sig vara af minst lika stor betydelse som själfva kongressförhandlingarna. Den svenska organisations-kommittén, som räknar 7 medlemmar, har följande sam-mansättning: friherre Carl Carlsson Bonde, ordf., kandidat V. Langlet, sekr., fru E. Broomé, kassaförv., direktör E. Wavrinsky, friherre E. Palmstierna, lektor J. Bergman och redaktör A. Grundel. För olika ändamål kommer att till-sättas mindre kommittéer, och då tiden för kongressen närmar sig, upprättas en särskild byrå för densamma.

Tidpunkten fastslogs redan på Londonkongressen till början af september och har af organisationskommittén närmare bestämts till veckan 29 aug.—5 sept.

Man har redan hunnit förvissa sig om att intresset för kongressen är stort inom vida kretsar i vårt land. För att ytterligare öka detsamma har bildats en hederskommitté, sammansatt af män och kvinnor som äro representativa för olika sidor af svenskt kulturlif.

Rätt till deltagande i kongressen äga alla medlemmar i en fredsorganisation. Beslutanderätten utöfvas emellertid endast af delegerade för fredsforeningar eller för institu-tioner, som utan att ha fredssträfvandet till sitt hufvud-syfte likväl anslutit sig till fredsbyrån i Bern. Det är att hoppas att tillfälle till åhörande af förhandlingarna skall kunna i någon mån beredas äfven andra än kongressens medlemmar. I hvarje fall kommer det att bli sörjdt för sådana anordningar att den stora publiken kan få tillfälle att lyssna till några af de freds rörelsens framstående före-gångsmän och föregångskvinnor, som vi hoppas få väl-komna här i höst. Och det är att hoppas, att de lång-väga främlingarna icke heller skola komma att känna sig besvikna på det intresse för deras sträfvanden, som de säkert vänta att finna hos Sveriges fredsälskande folk.

EMILIA BROOMÉ.

Tjänarinnefrågan under diskussion.

Stockholms tjänarinneförening hade under medverkan af en del husmödrar onsdagen den 28 april anordnat ett diskussionsmöte i tjänarinnefrågan, hvilket hölls i Vik-toriasalen under fru Emilia Broomés ordförandeskap.

I inledningsföredraget, som hölls af fröken Kerstin Hesselgren, påpekade denna först, hurusom utbildningen i de praktiska yrkena i forna tider varit mycket samvets-grannare än nu, såväl i fråga om arbetet inom som utom hemmet. Näringsfrihet hade blifvit liktydig med frihet för samhället att ej bry sig om den yrkesmässiga utbild-ningen, och detta hade så småningom alstrat ett visst för-akt för de praktiska yrkena, särskildt tjänarinneyrket, hvil- ket ju ej heller var så underligt, då — såsom nu ofta är fallet — tjänarinnornas yrkeskunskaper stå på en jämmer- ligt låg nivå. Men hvilka yrkeskunskaper kunde man väl vänta att finna hos en flicka, hviken i bästa fall genom- gått en 30-dagars skolköskurs och sedan kanske haft några halfårs- eller månadsplatser, där hon ej hunnit lära något ordentligt!

En yrkesskola särskildt för utbildandet af tjänarinnor vore därför af nöden. I flere andra länder såsom England, Tyskland, Frankrike, Danmark och Schweiz finnas sådana och bland dem kan som nummer ett nämnas fackskolan i Basel, vid hvilken årligen 3,000 elever undervisas i allt som hör till ett hems skötande och hvars undervisning visat de allra bästa resultat. Sverige är ju ej heller all- deles utan dylika skolor: vid Uppsala fackskola finns en specialkurs för tjänarinnor — en dylik finnes äfven i Karl- stad. Stockholms stadsfullmäktige ha nu i sju års tid funderat på att bilda en fackskola och framlagt förslag därom, men talarinnan påpekade, att därbredvid god plats finnes för fackskolor på enskildt initiativ och uppmanade alla husmödrar att bistå förslaget om bildande af dylika, hvilka skulle blifva dem själfva till stor fördel.

Stockholms tjänarinneförenings ordförande, fröken Elisabeth Andersson, redogjorde därefter för huru förenin- gen tänkt sig skolan. Denna skulle mottaga dels betalande elever, dels 24 frielever. Undervisningen skulle vara prak- tisk, omfattande matlagning, dukning, städning m. m., samt teoretisk med undervisning i bland annat hälsolära, ekonomi, födoämneslära. Ingen åldersgräns skulle finnas för de be- talande eleverna; frielevernas ålder borde begränsas till åldern 17—22 år, dock med möjlighet för undantag.

Skolan skulle för ekonomiens skull vara förenad med matservering — framdeles äfven med bröd- och matvaruaffär. Man hoppades äfven att erhålla statsanslag.

Då det emellertid, trots välvillig hjälp från flera håll, gick långsamt att få ihop medel för skolan, hade man beslutat bilda en andelsförening för ändamålet. Hvarje andel var på 10 kronor och det minimikapital man ansåg sig behöfva var 30,000 kronor.

Skolans styrelse skulle bestå af två medlemmar af Ekonomiska föreningen och två af Tjänarinneföreningen, hvilka i sin ordning valde den femte styrelseledamoten.

På kapitalet skulle utdelas 4 % ränta; öfrigt vinst skulle användas att främja företagens vidare utveckling.

Under den härefter följande diskussionen påpekades bl. annat den stora vikten af att motverka såväl kvinnornas öfvergående till fabriksarbetet som deras utvandring till Amerika, genom att husmödrarna gjorde det så trefligt för sina tjänarinnor som möjligt, särskildt med afseende på deras rum.

Mötet förklarade sig gilla det framställda förslaget och en kommitté valdes, bestående af fröken Elisabeth Andersson, fru Natalia Frölander och fröken Mathilda Staël von Holstein, åt hvilken sistnämnda kommittén uppdrog att utarbete stadgar och sammankalla ett konstituerande möte.

Anteckningen på de utlagda listorna uppgick till 2,820 kronor — ett synnerligen glädjande resultat. För dem som önska teckna andelar finnas nu listor utlagda i Stockholm, bl. a. på C. S. A:s byrå, Lästmakaregatan 6, och på Tjänarinneföreningens lokal, Grefturegatan 20 C.

Till "Kvinnosakskvinna och husmoder".

Alldeles af en händelse fick jag häromdagen höra, att Ni varit nog vänlig att i N:o 49 af Dagny för förra året besvara mitt "Bref till allmänheten".

Visst är jag "kvinnosakskvinna", som Ni förmodar; den sak vi afhandla är ju odisputabelt en kvinnosak. Visst läser jag Dagny, sedan jag lagt mig om kvällarna, men bara lösnummer då och då. Ty oaktadt jag har 15 kr. i månaden, kanske "mycket mera", anser jag mig ej ha råd att offra en hel årsprenumerations på mitt nöjes altare.

Ni tror att jag alltid träffat "hjärtlösa, taktlösa, ouppfostrade och anspråksfulla fruar" (var säker om att jag mellan raderna, eller så godt som på dem, läste Eder tanke: "som man ropar i skogen får man svar"). Ni, kvinnosakskvinna och husmoder, hör ju, som Ni själf säger, till de "snälla och välvilliga människorna", och sådana finnas, har jag hört äfven andra berätta. Ni är säkert idealet för en fru, men det finns andra, hvarken hjärtlösa, taktlösa eller ouppfostrade både fruar och fröknar, som behöfva en annan syn på verkligheten för att reformera den. Dessa "andra" äro helt enkelt de vanliga människorna, bundna af vanans lag.

Ni säger att man ej reformerar genom bittra tidningsartiklar, men — reformerar man genom tystnad? Ärade fru husmoder, Ni tyckes alldeles ha missförstått mitt bref. Dess mening var ej att utså misstroende mellan två parter, som behöfva hvarandra, ej heller innehöll det endast *personliga* erfarenheter, dess mening var att utgöra en

skildring af hvad vi hushållsfröknar som klass *kunna* ha att kämpa emot, och det tyvärr ofta nog.

Hvad som redan är bra behöfver ej förbättras, men — missförhållandena, skulle ej äfven dessa kunna "bli bra"? System och paragrafer hjälpa ej härvidlag, säger Ni; nej minsann, det är det allmänna "laissez-aller"-systemet, som skulle ruskas upp. Det är det missbrukade ordet "familjemedlem", som skulle bort ur alla annonser, där det står som surrogat för en hel del viktigare saker. Hvarför lofva hvad man ej vet om man kan hålla? Så pass länge sedan är det väl se'n godtrogenheten regerade, att man lärt sig att ej taga hela världen i famn — som system.

Mången "välrekommenderad" flicka af god familj drager in i ett hem, åtföljd af en eller, som Ni berättade, fyra koffertar. Antalet är ju likgiltigt, det *kan* ju innehålla en karaktäristik — låtom oss antaga, att "solstrålarna" behöfva minsta bagaget. Hur "välrekommenderad" man är, *predestinerad* som medlem i hvilken familj som helst är man *icke*. Få kunna säga: "veni, vidi, vici" det är först efter daglig nötning man har klarhet i å ena sidan: "vilja vi ha henne till medlem af vår familj", å den andra: "vill jag bli medlem i denna familj? Först ömsesidig pröfning, och håller den, kommer sedan det goda förhållandet af sig själf in i de rätta gängorna. "Fröken" blir en verkligt tillgifven familjemedlem och "frun" ej en "buse" utan en klok och god arbetsgifvarinna.

Det är "klassen" hushållsfröknar, som ber att få bli förskonad från halfheten i sin existens. Hellre då "riktigt som jungfru" med dennas af oss ofta afundade frihet efter sysslornas utförande, hellre hvad som helst än denna undran: "när bör jag, när *får* jag försvinna till mitt ofta mycket delade rum"?

Det är "klassen" hushållsfröknar, som ber att till Eder, fru husmoder och kvinnosakskvinna, få säga ett tack för vänligt bemötande, riktande till Eder en anhållan om hjälp att öfvertyga andra fruar om att vi vid minnet af våra egna hem, som vi måst lämna, vilja bli en dugande och intelligent hjälp — *om endast* — om endast vi få behålla litet individualitet, få åtnjuta aktning och förtroende och få — gärna, gärna ett intensivt arbete, men *bestämd* ledighet, bestämd "ställning".

Vi förstå nog, att det för många fruar är länge sedan de voro unga — många ha kanske aldrig varit fattiga, hemlösa, med all egendom inrymd i en koffert, med all längtan efter verksamhet, förståelse och lifslust kufvad inom sig själfva, kämpande med blyghet och osäkerhet, kanske dubbelt känsliga för allt i minnet af en längre bort eller närmare liggande tid, då *äfven de* voro omhuldade. Vi förstå, att som liten, liten finner man redan nöje i att stiga upp på en pall för att kanske bli högre än t. ex. kära gamla newfoundlandshunden, i skolåldern hoppar man upp på en stol och säger triumferande till en kamrat: "jag är större än du", och sedan — lifvet igenom — behärskas vi ej af samma tanke, af folkhumorn omskrifven i satsen: hvar och en är herre öfver *sin* stackare?"

Vi *förstå*, att det är svårt att vara en rätt "herre", vi *veta*, att det är svårt att vara en rätt "stackare". Men — tänk om dessa två parter skulle kunna mötas på halfva

vägen med "Ijusa blickar", båda glömmade sin "ställning", båda dömande efter människovärdet, båda någon gång kommande ihåg att taga människan sådan hon är och ej sådan som jag ville ha henne — skulle ej båda då få erfara att nu som förr

"lifvets gåtor lösas lätt,
när känslan, tanken äro ett!"

VIOLA BJÖRK.

Insänd litteratur.

Albert Bonniers förlag, Stockholm: **Savonarola**. En munkhistoria af messer Guidantonio Vespucci. Af *Hjalmar Bergman*. — **Bonniers månadshäfte** N:o 4.

C. E. Fritzes bokförlagsaktiebolag, Stockholm: **Elsie v. Tharow**. Roman af *Anna Maria Roos*. — **Mikal, Israels konungadotter**. Berättelse af *Märta Starnberg*.

Wahlström & Widstrand, Stockholm: **Korta bref från en lång resa** af *Elsbeth Funch*.

Lars Hökerberg, Stockholm: »**Boupptecknaren**». Hjälprea för menige man vid bouppteckning och vid beräkning af arfskatt, af *Joh. Rudbeck*.

Hugo Gebers förlag, Stockholm: **Don Juan Tenorio**. Drama i fyra akter af *Annie Åkerhielm*. — **När stunderna växla och skrida**. Betraktelser af *Nathan Söderblom*. — Enkronasbiblioteket: **Sagor** af *August Strindberg*.

Almqvist & Wiksell: **Carl Erik Læstadius**. En bild ur en norrländsk prästsläkts lif af *Elisabeth Curtelius*.

Aktiebolaget Framtidens förlag, Malmö: **Där hemma** och andra dikter af *Theodor Tufvesson*.

Skattskyldighet för afliden persons inkomst.

Till Fredrika-Bremer-Förbundets byrå inkom för någon tid sedan en förfrågan, huruvida Förbundet ej kunde göra något "för de stackars änkor, som efter mannens frånfälle kunna ha att i två hela år utbetala skatten för den aflidne mannens inkomster de två sista åren, så när som på kronskatten för näst sista året".

Nu förhåller sig emellertid saken så, att lagstiftarna redan behjartat det rimliga i detta kraf, och genom beslut af 1907 års riksdag "kunna taxeringsmyndigheterna medgifva befrielse från eller lindring i skattskyldigheten för den aflidnes inkomst", förutsatt att behållningen i boet enligt förrättad bouppteckning ej öfverstigit 5,000 kr. och att den aflidne efterlämnat änka, oförsörjda barn eller annan *sterbhusdelägare*, som varit beroende af honom för sin försörjning.

Då tydligen detta beslut, som började tillämpas förra året, ännu är ganska okänt af den stora allmänheten, torde det ej vara ur vägen att påpeka den lättnad som härigenom kan beredas änkor i små omständigheter.

Notiser.

I Internationella rösträttsalliansens styrelse har fröken Signe Bergman, Stockholm, blifvit invald i egenskap af sekreterare. Den nuvarande styrelsen består af presidenten, Mrs Carrie Chapman Catt, U. S. A.; 1:sta v. president, Mrs Millicent Garret Fawcett, England, 2:dra d:o, fröken

Annie Furuhielm, Finland; sekreterare, fröken Martina Kramers, Holland, fru Anna Lindemann, Tyskland, fröken Signe Bergman, Sverige, och skattnästare Mrs Stanton Coit, England.

Kongressen har afsändt ett lyckönskningstelegram till drottningen af Holland af följande lydelse:

Internationella rösträttsalliansen, representerad af 21 nationer, sänder vördnadsfulla lyckönskningar till H. M:t drottningen af Holland, uttryckande den allvarliga förhoppningen, att när den unga prinsessan i framtiden kallas att styra konungariket Holland hon måtte blifva härskarinna öfver ett folk, där män och kvinnor åtnjuta lika politiska rättigheter.

Kongressen i Toronto. Vid den stora internationella kvinnokongressen i Toronto, Kanada, hvilken kommer att äga rum under den sista hälften af juni månad, representeras Svenska Kvinnornas Nationalförbund af fröken Ellen von Platen, dr Hedvig Malmström, dr Inez Laurell, frökarna Anna Lagerberg, Sigrid Ulrich och Axianne Thorstenson.

Folkskolans Barntidnings stipendium utgår innevarande år med 1,500 kronor, hvaraf 1,200 kronor till vid folk- och småskolor inom Svealand och Norrland anställda lärare och lärarinnor, som ämna bevisa sommarkurserna i Uppsala. Ansökan om stipendium, som utgår i poster om högst 60 och lägst 30 kronor, insändes till *Red. af Folkskolans Barntidning, Stockholm*, före 25 instundande maj, och bifogas sådana intyg, som den sökande själf finner bäst tala för att stipendium må honom tilldelas.

Öfriga 300 kronor utdelas som understöd åt tjänstinnehafvande sjuka småskolelärarinnor. Ansökningar, åtföljda af tjänstgöringsbetyg och läkarintyg, insändas före 25 instundande maj till *Red. af Folkskolans Barntidning, Stockholm*.

Påfven och rösträttskvinnorna. I förra veckans onsdagsnummer berättar en af våra landsortstidningar — Skara-Posten — om en skarp läxa, som påfven gifvit åt en deputation af franska och italienska kvinnor, hvilka uppvaktat honom för att få ett uttalande af honom om den kvinnliga rösträtten.

"Påfven skakade på hufvudet", heter det, "och förklarade, att han icke kunde förstå deras sträfvan. Hela denna rörelse, sade han, är ett sjukligt resultat af modern öfverkultur. De kvinnor, som sträfva efter att få deltaga i det politiska lifvet, ha en falsk uppfattning af hvad som är deras naturliga uppgift.

Hvad säga rösträttskvinnorna, doktorerna Wahlström och Petrini, om det då?"

Tidningen tycks triumferande förutsätta, att de lutheriska kvinnorna skola känna sig mycket snopna öfver den påfliga onåden och bäfva, när de se sin verksamhet i den påfliga belysningen.

De kommunala mellanskolorna. Det utskott, som blifvit tillsatt för behandling af k. m:ts förslag om inrättande af kommunala mellanskolor m. m., lär nu, enligt hvad en tidning uppgifver, i det väsentliga vara färdigt med sitt arbete, och utskottets betänkande torde under de närmaste dagarna inkomma på kamrarnas bord.

Enligt förljudande skall utskottet hafva tillstyrkt den k. propositionen med de hufvudsakliga ändringar i denna, som föreslagits i hr Fridtjuv Bergs, af samtliga Andrakammarledamöter i utskottet underskrifna, motion. Denna afser, som bekant, bl. a. att tillfredsställa landsbygdsbefolkningens kraf på möjlighet att bereda sina barn tillfälle till inhämtande af de kunskaper, som fordras för afläggande af real-skoleexamen, hvarjämte föreslås, att de verkliga kommunala

mellanskolorna skola frigöras ur sin i propositionen föreslagna hopfogning med de privata lägre samskolorna.

Reservationer lära vara att förvänta från Första kammarens ledamöter i utskottet, hvilkas yrkande torde närmare sammanfalla med den k. propositionen.

1 maj-blommans instiftarinna hyllas. En anslående hyllning ägnades den 1 maj på Lungsjukhemmet i Göteborg åt fru Beda Hallberg, hvilken som bekant ursprungligen fått idén och tagit initiativet till 1 maj-blomman. Sedan samtliga patienter förplägats, framförde en af dem ett versifieradt tack till fru Hallberg för hennes framgångsrika idé. Flera sånger afsjöngos af en kör, kyrkoherde Holm höll ett kort anförande, och slutligen öfverlämnades en vacker bukett rosor till majblommans instiftarinna, hvilken rörd förklarade, att intet den dagen kunnat vara henne kärare än just den henne så ägnade hyllningen.

Svenska Hems Prislista N:o 2 för året har utkommit och innehåller förutom själfva prislistan följande meddelanden: Svenska Hem till Stockholms husmödrar; Samhörighet; Den kooperativa partihandeln och margarinstriden; Hemsändningen; Svenska Hems halfårsmöte. Matrecept; Annonser- och rabattförteckning; Annonser.

Föreningsmeddelanden.

Fredrika-Bremer-Förbundets sjukkasas årsmöte ägde rum sistlidne torsdag. Af årsberättelsen framgick att vid 1908 års slut medlemmarnas antal utgjorde 305. Till 84 medlemmar hade i sjukhjälp utbetalats 4,257 kr. Kassans tillgångar uppgingo till 28,976 kr. Till styrelsemedlemmar återvaldes, med undantag af dr Hedda Andersson och fröken Gabriella von Plomgren, hvilka undanbedt sig återval, professor P. G. Rosén, dr Carl Nyström, dr Elin Beckman, fröknarna T. Geijer och E. Ulrich. Styrelsesuppleanter blefvo dr Arnold Josefson, dr Mathilda Lundberg och fröken Ada Simon, de båda sistnämnda nyvalda. Revisorer blefvo fröknarna Elin Rheborg och M. Aspman. Revisorssuppleanter fröknarna Terese Bökman och Ingrid Tydén.

Inom styrelsen fungera prof. Rosén såsom ordf., dr Nyström som v. ordf. och kassaförvaltare, samt fröken Ada Simon som sekreterare.

Örebro F. K. P. R. hade fredagen den 23 april anordnat samkväm. Meningsutbyte förekom om det stundande prästvålet samt om det i dagarna af riksdagen beslutade lagförslaget om förbud mot användande af kvinnor i industriellt nattarbete. Programmets kärnpunkt var ett af fröken Johanna Lundgren hållet intressant föredrag öfver ett historiskt sekelminne, statsmannen och författaren Hans Järtas person och verksamhet.

Den 26 april höll stadens riksdagsman, grosshandlaren E. A. Nilson på inbjudan af föreningen ett sakrikt och belysande föredrag öfver rösträttsreformen och den proportionella valmetoden samt redogjorde därvid äfven för de nya rättigheter, som genom reformen tillförts kvinnorna. Sedan förslaget nu blifvit lag hoppades tal., att det skulle bli till välsignelse ej blott för vår tid utan äfven för kommande generationer.

Föredraget, som hölls i goodtemplarlokalen vid Fredsgatan och åhördes af ett fulltaligt auditorium, belönades med applåder, hvarjämte kvinnliga rösträttsföreningens ordförande, fröken Borgström, till föredragshållaren frambar föreningens tack.

Gefle F. K. P. R:s kurs i samhällslära afslutades den 29 april med redaktör K. M. Lindhs föreläsning om "Kunskapens makt och begränsning". Efter föredraget riktade fru Anna Björk några tacksamhetens ord till redaktör Lindh för hans stora och betydelsefulla inlägg i det kvinnliga rösträttsarbetet och för det stöd han gifvit Gefle förening, särskildt dess sociala kurser. Sedan öfverlämnade fru Björk på uppdrag af föreningen en bukett rosor samt en adress af följande lydelse:

"Till Herr Redaktör K. M. Lindh!

Gefle förening för kvinnans politiska rösträtt vill härmed genom sin styrelse uttala till Eder sitt varma tack för det för saken mycket välgående bistånd Ni gifvit kvinnornas rösträttsfråga genom Edra anföranden i riksdagen, genom Edra artiklar i pressen och för det stöd, som Ni alltid gifvit och som vi äro vissa att Ni fortfarande ger oss i Eder tidning.

Vi äro förvissade om att Edert namn på grund af detta Edert arbete, när kvinnans rösträttsrörelses historia skrives, måste komma att nämnas bland de första mäns, som framsynt vetat ge henne rättvisa.

Så vilja vi, när sociala kurserna med Edert föredrag i afton afslutats för i år, uttala föreningens tacksamhet för Edert bistånd äfven häri, då Ni genom Edra verkligen värdefulla och intressanta föredrag i fjol och i år gjort en väsentlig insats i Gefle kvinnors upplysningsarbete.

Adressen var undertecknad af samtliga medlemmar i styrelsen.

Redaktör Lindh tackade föreningen och berörde i sitt tal rösträttsfrågans senaste behandling inom Första kammaren. Han påminde om, att denna kammare, som tagit sådan hänsyn till de 40,000, som petitionerat i rättstafningsfrågan, däremot ansett de 140,000 petitionerna i kvinnliga rösträttsfrågan ej värda att fästa något afseende vid, utan hade hela denna rörelse bedömts såsom "svag och konstlad".

Redaktör Lindh varnade kvinnorna att tro det deras fråga lyckligen skulle lösas så snart de skäl, som nu framställts mot kvinnornas rösträtt, hade förfallit, ty motståndarna skulle nog veta framkomma med nya skäl. Det gällde därför att icke förtrötta utan med ihärdig kraft fortsätta kampen.

En lokalförening af F. K. P. R. har bildats i Färgelanda efter föredrag af fröken Signe Wollter från Trollhättan. Till ordförande valdes fröken Hanna Ferlin, hvilken äfven ingår som centralstyrelsemedlem.

Föreningen är den 143:dje i ordningen.

Breflåda.

X. Y. Z. Boken i fråga har väl, som man får hoppas, i det närmaste redan hunnit blifva glömd, hvarför vi ej kunna finna det lämpligt att åter fästa uppmärksamheten vid densamma. Var god uppgif adress för retur af det medsända.

Sprid Dagny!

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{1}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$, och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I städernas tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7 $\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

En frisk, gladlynt flicka önskar under juni och juli månader plats som hjälp och sällskap för äldre dam eller herre vid badort. Fordringar: fritt vivre och fria resor. Svar till fru Ingeborg Eldin, Trädgårdsgatan 15, Kalmar.

Ung lärarinna önskar under sommarferierna komma till herrgård eller prästgård för att mot fritt vivre delta i husliga göromål. Svar emotses tacksamt märkt: "Husligt intresserad", Åkern, Bergsjö.

Sjuksköterska önskar öfver sommaren plats vid badort eller såsom vikarie på sjukhus. Svar inom 14 dagar till "Anna", Parkhyddan, Falun.

Isanatorievård utbildad sköterska önskar anställning vid sjukhem eller privatvård, är kunnig och äfven villig biträda vid hushållet och sömnad. Fina refer. Svar till "40 år" under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

Till sanatorium

som föreständerska, husmoder eller värdinna söker därtill kompetent person med mycken erfarenhet på området. Svar: "S. Hösten 1909", under adr. S. Gumælii annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Bättre flicka

kunnig i enklare och finare matlagning, bakning, slakt och konservering, hälst med vana vid landt-hushåll får plats genast å större egendom i Småland. Svar till "Plats genast", Sv. Dagbl:s annonskontor, Sthlm.

Rösträttslitteratur:

Skrifter utgifna af Centralstyrelsen i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt:

N:o I, Till regeringen från svenska kvinnor ingifna skrivelsen i Rösträttsfrågan 1905—1906.....	—: 50
" II, Gustaf A. Aldén: Hvilka svenska kvinnor äga kommunal rösträtt? (pr 1,000 ex.)	6:—
" III, Mathilda Staël von Holstein: Målsmanskapet och kvinnans ställning inom äktenskapet enligt gällande svensk rätt	—: 50
" IV, Anna B. Wicksell: Om kommunal rösträtt för gifta kvinnor	—: 10
" V, Lydia Wahlström: Statsintresset och kvinnans rösträtt	—: 40
" VI, Partiuttalanden i kvinnornas rösträttsfråga.....	—: 25
" VII, K. A. Sheppard: Kvinnorösträtten på Nya Zeeland.....	—: 40
Ann Margret Holmgren: Strödda intryck från den Internationella kvinnorösträttskongressen i Köpenhamn.....	—: 10

Föreningens för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm flygblad:

N:o 1, Natanael Beskow: Till frågan om kvinnans politiska rösträtt	—: 05
" 2, Anna Whitlock: Bör den svenska kvinnan erhålla politisk rösträtt?	—: 10
" 3, Hilma Borelius: Hvarför är motståndet mot kvinnans politiska rösträtt oberättigadt?.....	—: 10
" 4, Lydia Wahlström: Principerna för kvinnans rösträtt	—: 10
" 5, Anna Whitlock: Hur bör den svenska kvinnan bereda sig för den politiska rösträtten?	—: 05
" 6, Lydia Wahlström: Lärdomar af den kvinnliga rösträttsrörelsen	—: 10
" 7, Några manliga inlägg i den kvinnliga rösträttsfrågan	—: 15
" 8, Lydia Wahlström: Högerkvinnorna och den nuvarande situationen	—: 05
" 9, Sofi Lindstedt: Hvarför böra religiöst öfvertygade kvinnor ansluta sig till rösträttsrörelsen	—: 05

Minneslista

Georg Stjernstedt: Den svenska kvinnans rättsliga ställning..... (—: 75) —: 60

Gustaf A. Aldén: Svenska kvinnans kommunala rättigheter och skyldigheter

Lydia Wahlström: Den svenska kvinnorörelsen

Ragnhild Modin: Bröllopet på Ensillre

Hilda Sachs: Kvinnornas rösträtt. Svar till herr Adolf Hallgren

Anna Kleman: Kvinnans medborgarrätt

Karl M. Lind: Kvinnornas rösträttskraft

Ofvanstående flygblad och broschyrer kunna rekvireras från F. K. P. R:s i Stockholm expedition Lästmakaregatan 6, Stockholm, som hålles öppen hvarje dag kl. 3—5 e. m. samt dessutom onsdagar kl. 7—8 e. m.

Vid rekvisition af minst 100 ex. af flygbladen n:ris 1—8 lämnas 25 proc. rabatt.

Föreningens för kvinnans politiska rösträtt i Göteborg flygblad:

N:o 1 och 2 (slutsålda)	
" 3, Helen Sjöstedt: Kvinnornas frihetsvärdjan	—: 05
" 4, Frigga Carlberg: Hvarför fru Håkansson gick in i rösträttsföreningen	—: 05
" 5, Helen Sjöstedt: Den fängslade modern	—: 25
" 6, Frigga Carlberg: När begreppen klarna. Dramatisk bagatell i 2 scener	—: 25

Vid rekvisition af minst 100 ex. af n:ris 3 och 4 och vid rekvisition af minst 10 ex. af n:ris 5 och 6 lämnas 20 % rabatt.

Föreningens för kvinnans politiska rösträtt i Linköping flygblad:

N:o 1, Villy Sjödin: Några intryck från kvinnosaks mötet i Kristiania	—: 06
" 2, Emy Wenström: Ett ord till kristligt intresserade kvinnor	—: 05
" 3, Jenny Wallerstedt: Några ord med anledning af kvinnornas mässpetition	—: 06

Föreningens för kvinnans politiska rösträtt i Gäfle flygblad:

N:o 1, Anna Björck: Föredrag vid årsmötet den 31 januari 1906	
" 2, Klara Lindh: Kvinnan i det politiska och kommunala	

Föreningens för kvinnans politiska rösträtt i Landskrona flygblad:
Anna Linder: Hvarför vi begära rösträtt..... —: 10

Föreningens för kvinnans politiska rösträtt i Sundsvall flygblad:
Dag, utgifven med anledning af föreningens femårsfest i december 1908..... —: 50

Deposition & Sparkassa

4 1/2 %

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

LEDIGA PLATSER.

Lärarinneplats.

Vid *Majornas Elementarläroverk* för flickor blir till hösten plats ledig för en lärarinna med undervisningsskyldighet i svenska, historia och geografi, hufvudsakligen på högsta stadiet.

Kompetensfordringar: Högre lärarinneseminarium eller motsvarande. Lön efter kompetens.

Ansökningshandlingar torde insändas före 15 maj till styrelsen, Karl Johansgatan 16, Göteborg.

Å styrelsens vägnar

A. Svard, föreståndarinna.

(S. T. G. 286 22.)

Föreståndarinnebefattningen

vid Luleå elementarläroverk för flickor sökes hos *Flickskolekommittén* i Luleå före den 1 nästk. juni.

Föreståndarinnan skall på eget ansvar övertaga läroverkets ledning och ekonomi. Läroverkshuset med nu befintliga inventarier och undervisningsmateriel upplåtes till fri nyttjanderätt. Upplåtelseiden är 5 år från den 1 nästa juli. Läroverket har hittills gifvit god behållning. Ansökningarna sändas till *Lektor P. Lagerstedt, Luleå*, som jämväl lämnar närmare upplysningar.

Luleå den 27 april 1909

Flickskolekommittén

Lärarinna,

med ex. från Högre Lärarinnesem. eller motsvarande kompetens får anställning vid Nora femklass. samskola fr. o. m. inst. hösttermin. Amnen: matematik o. naturlära. Förmåner: grundlön 1.210 kr.; för läsning utöver 24 tim. pr vecka i proportion här till. Under innev. år 1.412 kr. Nytt, tidsenligt skolhus och små klasser. Ansökn. insändas till Nora samskolas rektor, adr. Nora, senast den 8 maj.

Språkkunnig dam får ett par mån. skondition på landet. Svar till "Språk", Sv. Dagbl. exp. f. v. b.

100-tals bitar randigt bomullstyg till förkläden, inneh. 2 met., äkta färg, ljus- eller mörkrandigt, erhålles till 73 öre, 10 bit. 7 kr. Otto Oskarson, Gamla Kungsholmsbrog. 23 A, Stockholm.

Mot blodstockningar

svullnad och inflammation i följd af kontusion, kylskada, sår, försträckningar eller annan skada är Salubrin ett så framstående och öfverlägset medel, att de som använt det enligt bruksanvisningen, icke vilja vara i saknad där af.

Obs.! Då det vid svårare skada behöfs behandling under någon tid, bör man använda Salubrin utspädt o. hindra dess afdunstning.

Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer. Partilager hos Geijer & C:o, Stockholm.

Fotografer!

Skicklig negativ Retuschös, kunnig i plåttagning, erhåller plats genast. Arbetsprof, rekommendationer, eget foto. jämte lönepretentioner sändas till Ch. Granbom, Östersund.

Plats finnes genast

i tjänstemannafamilj på landet för en pålitlig, enkel och frisk bättre flicka att deltaga såväl i tillsynen och skötseln af barn (den yngsta 3 1/2 år) som ock i alla husliga sysslor. Anses som familjemedlem. Svar med uppgift å löneanspråk och referenser sändes till "1909", Stenungsund p. r.

Kvinnlig Kontorist, kunnig i stenografi och maskinskrifning (Remington) erhåller plats på större kontor.

Egenhändigt skrifna ansökningar åtföljda af betygsskrifter torde sändas till A.-B. Amerikansk Cycle Import, Stockholm.

Fotografer! Ordentlig, rask och skicklig Plåtretuschös, afven väl hemmastad i plåttagning, erhåller plats 15 maj eller 1 juni hos **Knut Brydolf**, Eskilstuna.

Nya

Nådhammarhemmet Djursholm

Riks Djursh. 122. A. T. Djursh. 52 erbjuder klena och nervösa personer ett lugnt och stilla hvilohem. Pris pr dag 5-8 kronor.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom

Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå,
54 Drottninggatan.

Privata högre lärarinneseminariet i Lund.

Läroanstaltens uppgift är att utbilda lärarinnor för de högre flickskolorna, samskolorna och hemmen. Praktisk utbildning meddelas i Högre Elementarskolan i Lund för flickor. Ansökan om inträde, åtföljd af betygsskrifter jämte fräjde- och läkarebetyg, insändes till styrelsen före 10 juni. Prospekt och närmare underrättelser genom föreståndarinnan, fr. **Marie-Louise Lundström.**

STYRELSEN.

Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af *STINA QUINT*, utkommer 1909 i sin adertonde årgång.

Ett rikt illustrerat nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1: 65, halft år 90 öre.

Syster Agdas Sjukhem Brahegatan 56.

Allm. Tel. 52 57.

Riks. Tel. 97 07.

— Förstklassigt Privat Sjukhem. —

Tyst och sundt beläget. Omsorgsfull sjukvård, trefliga rum. God mathållning.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11-4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Anna Rylander. Af *Alma Wik.*

Motion angående kontroll öfver biografteatrarna.

Bref från Internationella rösträttskongressen i London. Af *Anna Kleman.*

Hvarför ha de religiöst intresserade kvinnorna hittills så litet slutit sig till rösträttsrörelsen, och hvad vore önskligt? Af *Karolina Sjölander.*

Inför världsfredskongressen i Stockholm 1909. Af *Emilia Broomé.*

Tjänarinnefrågan under diskussion.

Till "Kvinnosakskvinnor och husmoder". Af *Viola Björk.*

Insänd litteratur.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.